

XI. З тексту “De Neptuno” випишіть іменники третьої відміни, виконайте граматичний аналіз.

XII. Виконайте граматичний аналіз підкреслених речень.

XIII. Перекладіть речення латинською мовою в активі та пасиві: 1. Час змінював, змінює, змінюватиме характери людей. 2. Студенти вивчали, вивчають, вивчатимуть твори античних письменників. 3. З квітів і трав люди виготовляли, виготовляють, виготовлятимуть ліки.

XIV. Напишіть слова, що походять в українській (англійській, німецькій, французькій) мові від латинських слів: ars, artis, f – мистецтво; flos, floris, m – квітка; genus, ěris, n – рід, вид; animal, ālis, n – тварина; mare, is, n – море; nomen, ĩnis, n – назва, ім’я; caput, ĩtis, n – голова, столиця; pars, partis, f – частина, сторона; pax, pacis, f – мир; vestis, is, f – одяг; mater, tris, f – мати; pater, tris, m – батько.

Mandāte memoriae sententias Latīnas

- ✓ Alma mater. – Мати-годувальниця.
- ✓ Caecus non iudicat de colōre. – Сліпий не судить про колір.
- ✓ Dura lex, sed lex. – Суворий закон, але закон.
- ✓ Ferro ignique. – Мечем і вогнем.
- ✓ Finis corōnat opus. – Кінець – справі вінець.
- ✓ Gladius ferit corpus, anĭmos oratio. – Меч вражає тіло, а слово – душу.
- ✓ Gutta veritātis in mari verbōrum. – Крапля істини у морі слів.
- ✓ Homo locum ornat, non homĭnem locus. – Людина прикрашає місце, а не місце людину.
- ✓ In vestimentis non est sapientia mentis. – Для людини важлива не одягу краса, а мудра голова.
- ✓ In vino veritas, in aqua sanitas. – У вині істина, у воді здоров’я.
- ✓ Mens sana in corpore sano. – У здоровому тілі здоровий дух.
- ✓ Non rex est lex, sed lex est rex. – Не цар є законом, а закон є царем.
- ✓ Novus rex, nova lex. – Новий цар, новий закон.
- ✓ O tempora, o mores! – О часи, о звичаї!
- ✓ Pacem cum hominĭbus, bellum cum vitĭis habe. – Живи у мирі з людьми, веди війну з їх вадами.
- ✓ Panem et circenses! – Хліба і видовищ!
- ✓ Per crucem ad lucem. – Через страждання до світла.

- ✓ *Piscis primum a capite foetet.* – Риба смердить спочатку від голови.
- ✓ *Philosophia est mater omnium artium.* – Філософія – це мати усіх наук.
- ✓ *Quod licet Iovi, non licet bovi.* – Що личить Юпітеру, не личить волу.
- ✓ *Quot capita, tot sententiae.* – Скільки голів, стільки думок.
- ✓ *Repetitio est mater studiōrum.* – Повторення є матір'ю навчання.
- ✓ *Sine labōre non erit panem in ore.* – Без праці не буде хліба у роті.
- ✓ *Tempora mutantur et nos mutāmur in illis.* – Часи змінюються, і ми змінюємося разом з ними.
- ✓ *Testis unus – testis nullus.* – Один свідок – не свідок.
- ✓ *Ut panis ventrem, sic pascit lectio mentem.* – Як хліб живить шлунок, так читання – розум.
- ✓ *Vox popūli – vox veritātis.* – Голос народу – голос правди.

Тема: Прикметники третьої відміни. Дісприкметник теперішнього часу активного стану

I. Узгодьте прикметник з іменником, утворіть форми Nom. i Gen. plur.: homo, īnis, m (perītus, a, um; prudens, entis; fortis, e); oppīdum, i, n (celeber, bris, bre; novus, a, um; parvus, a, um); femīna, ae, f (felix, icis; tristis, e; bonus, a, um); poeta, ae, m (illustris, e; Romānus, a, um; celebr, bris, bre).

Зразок: *homo perītus – homīnes perīti – homīnum peritōrum.*

II. Заповніть пропуски відповідними закінченнями, перекладіть словосполучення: reges crudel...; virōrum fort...; amīco fidel...; verba brev...; vitam felic...; templa celebr...; duce prudent...; hominībus felic...; poetae illustr...; servo pauper....

III. Визначте відмінкові форми словосполучень, перекладіть українською мовою: virōrum mortalium; hostes crudeles; avi celēri; epistūlam brevem; viri fortes; operībus immortalībus; dolōre acri; labyrinthum ingentem; regem crudēlem; verba brevia; homīne sapienti.

Зразок:

<i>uxoris fidelis</i>	Gen. sing.	<i>вірної дружини</i>

IV. Утворіть дісприкметники теперішнього часу активного стану, перекладіть українською мовою: migrāre; advenīre; flēre; regnāre; legēre; audīre; nescīre; vidēre; sentire.